

Filippenzen 1: 1-2

Vorige keer heb ik als inleiding op de behandeling van de Filippenzenbrief met jullie gekeken hoe de gemeente in Filippi is ontstaan. Het begon met een droom van Paulus. Een Macedonische man wenkte hem om over te komen en te helpen. In Filippi waren Lydia, de purperverkoopster en de gevangenenbewaarder de eersten die tot geloof kwamen. Nu is er een gemeente ontstaan en Paulus schrijft hen een brief en dat doet hij mede namens Timotheüs. Timotheüs was geen onbekende in Filippi. We hebben vorige week gezien dat hij samen met Silas tot Paulus' reisgezelschap hoorde (Hand.16:3).

Ik heb zojuist maar een klein stukje gelezen. En dat heb ik uiteraard niet voor niets gedaan. Ik wil met jullie bezien hoe Paulus en Timotheüs over zichzelf spreken en hoe zij over de gelovigen in Filippi spreken.

De brief begint, zoals gebruikelijk in die tijd, met het noemen van de afzenders: Paulus en Timotheüs. Paulus noemt zichzelf en Timotheüs, dienstknechten, eigenlijk staat er gewoon slaven van Christus Jezus. Slaaf zijn, dat typeert het werk van deze beide verkondigers. En wat voor deze beide mannen geldt, geldt ook voor de hedendaagse verkondigers. Zij zijn slaaf. Een belangrijk gegeven. Het besef slaaf te zijn mag iedere geestelijk leider er voor behoeden dat hij of zij gaat heersen over de kudde. Voorgangers, ouderlingen hebben geen enkele reden om te domineren, de baas te spelen en te doen alsof zij de dienst uitmaken. Zij zijn slaven van Christus. Hij is hun Meester. Hij is degene die hun taak en opdracht bepaalt. Een slaaf mag dienen in de gemeente die niet van hen is, maar van de Meester. Een slaaf heeft dus geen enkele reden om baas-spelerig te doen.

Maar we moeten wel goed lezen van wie de geestelijk leiders een slaaf zijn. Van Christus, niet van mensen. Het komt voor dat in gemeenten voorgangers of ouderlingen gezien worden als de loopjongens van de gemeente. Dat zet de verhoudingen niet minder op de kop dan wanneer leiders de baas gaan spelen. Zij zijn geen slaaf van mensen maar van Christus. Hij bepaalt hun optreden. Dat mogen ze niet zelf uitmaken en dat maakt ook een ander niet voor hen uit. Alleen de Heer Jezus heeft het voor het zeggen.

Slaven waren in de Grieks-Romeinse wereld niet bepaald in tel. Er werd op slaven neergekeken. Ze werden veracht en nauwelijks als mensen beschouwd. Toch durft Paulus zichzelf en Timotheüs te typeren met een woord waarin minachting en

discriminatie ligt opgesloten. Hij hoeft als boodschapper niet groot te zijn. Als zijn Meester maar groot is. Zo presenteert Paulus zichzelf. Als een slaaf die wil doen wat z'n Meester zegt. Hij vraagt geen aandacht voor zichzelf maar voor z'n Meester.

Deze slaven van Christus schrijven dus een brief. En die brief wordt gericht aan al de heiligen die in Filippi zijn. Dat woordje heilig, heeft in ons spraakgebruik een wat andere betekenis gekregen. Of we denken bij een heilige aan iemand die qua leefwijze mijlen ver uitsteekt boven alle anderen. Dan is de status van heilige iets onbereikbaar geworden. Of het woordje heilige wordt gebruikt terwijl we eigenlijk 'schijnheilige' zouden willen zeggen. Dan is een heilige iemand die de kat in het donker knijpt. Een heilig boontje die we ervan verdenken dat hij helemaal niet zo heilig is als hij zich voordoet.

Beide betekenissen staan ver af van het Bijbelse woord 'heilig'. Want in de Bijbel is heilig niet gebaseerd op gedrag van mensen, maar op Gods handelen. Iets of iemand is heilig dankzij het ingrijpen van God. Heilig betekent zoiets als door God in beslag genomen en apart gezet voor zijn dienst. Zo waren bijvoorbeeld de potten en pannen en vleesvorken en andere gebruiksvoorwerpen in de tabernakel en in de tempel heilig. Dat was niet omdat ze mooier of beter van kwaliteit waren dan de gebruiksvoorwerpen die de Israëlieten in huis gebruikten. Nee, dat was omdat ze apart gezet waren voor de dienst in de tabernakel of tempel. Ze mochten nergens anders voor gebruikt worden. Ze zijn gereserveerd voor de dienst aan God!

Dat is de grondbetekenis van dat woordje 'heilig'. En dat is dus ook van toepassing op mensen. Zo waren de oudtestamentische priesters heilig, omdat zij waren afgezonderd uit het volk voor de dienst in de tempel. Maar ook het volk Israël was heilig. Die typering krijgt het doorlopend. Die heiligheid was geen eigenschap van het volk zelf, maar die was te danken aan het feit dat God dit volk heeft uitgekozen. God heeft Israël apart gezet van andere volken. Daarom is Israël heilig.

Natuurlijk heeft dit apart zetten wel consequenties voor de praktijk van alledag. God zei tegen Israël: wees heilig, want Ik ben heilig (Lev.9:2). Israël is heilig omdat God het geheiligd heeft. Maar omdat je heilig bent wordt er van je verwacht dat je ook heilig gaat leven. Dat zit allemaal aan dat woordje heilig vast.

Als Paulus nu de Filippenzen 'heiligen' noemt, dan geldt voor hen hetzelfde. Hij noemt hen 'heilig in Christus Jezus'. Dat wil zeggen, ze zijn in Hem ingelijfd, door

Hem in beslag genomen. En nu behoren ze ook te leven in overeenstemming met die heiligheid.

Nog één ding. Paulus schrijft aan 'al de heiligen die te Filippi zijn'. Hij kon dat nog zo zeggen, toen. Al de heiligen. Toen hoorden alle gelovigen bij één gemeente. Toen was het lichaam van Christus nog niet in scherven uiteen gevallen. Vandaag kunnen we dat niet meer zeggen. In onze woonplaats horen niet langer alle heiligen tot één gemeente. Hoeveel kerken staan hier wel niet. En hoeveel christenen kerken wel niet buiten Oldebroek, omdat al deze filialen niet voldoen aan eigen smaak.

Dat zou niet zo moeten zijn. Wij hebben er wat dat betreft een puinhoop van gemaakt. Het lichaam van Christus is uit elkaar gereten. En nu zitten de heiligen verspreid in tal van verschillende optrekjes. En nu zitten de gelovigen zichzelf wijs te maken dat hun eigen particuliere optrekje het mooiste, het beste, het meest geperfectioneerde of zelfs het enige echte optrekje van Christus is. Als Paulus vandaag aan al de heiligen zou moeten schrijven dat zou hij heel wat kopietjes moeten maken. Hij kon met één brief echt niet toe.

We hebben samen gekeken naar de aanhef van de Filippenzenbrief. Paulus noemt zichzelf een slaaf van Christus. Dat mogen we allemaal gerust op onszelf betrekken. We zijn slaven van Hem. Alleen Hij heeft het voor het zeggen in ons leven. Maar tegelijkertijd noemt Paulus de gelovigen heiligen. We zijn heilig, niet op basis van verdienste, maar simpel en alleen omdat God ons heilig heeft verklaard. En dat zegt ook iets over onze waarde in Gods ogen. Hij ziet ons niet als waardeloze zondaars maar als heiligen. We zijn onnoemelijk kostbaar in Zijn ogen, omdat we zijn heiligen zijn.

Zo komen er twee vragen op ons af.

Erken je dat je een slaaf bent van Jezus, je Meester? Zeg je dat Paulus na? Maar ook, realiseer je jezelf dat je waardevol bent in Gods ogen? Zo waardevol, dat Hij je heilig heeft verklaard. Niet op basis van jou verdienste, maar op basis van Gods liefde en genade.

Zo zijn kun je als gelovige dus een slaaf en een heilige tegelijk zijn.

AMEN